

того, необхідно усунути існуючі протиріччя щодо отримання комісійних від страхувальника у частині збільшення їх розміру, уніфікувати чинне вітчизняне законодавство із європейськими нормами, стимулювати розвиток суб'єктів господарювання і розширити джерела фінансового забезпечення населення задля збільшення чисельності бажаючих скористатися послугами таких посередників страхового ринку.

Література

1. Про страхування: Закон України від 04.10.2001 р. № 2745-III зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Махортов Ю. О. Роль страхових брокерів у розвитку страхового ринку України / Ю. О. Махортов, Н. О.Теличко // Економічний вісник Донбасу. – 2009. – № 4 (18). – С. 122-129.
3. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/1060.html>.

Шкільна О. І.

Науковий керівник: Кулина Г. М., к.е.н.

Тернопільський національний економічний університет

СТРАХОВІ БРОКЕРИ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ КРАЇН ЄС

Інститут посередництва суттєво впливає на формування розвиненої страхової системи, сприяючи при цьому зростанню економіки, підвищенню рівня зайнятості та страхового захисту населення і суб'єктів господарювання. Як різновид страхових посередників, страхові брокери в економічно розвинених країнах стали невід'ємною частиною страхових відносин і одним із найпотужніших професійних операторів страхового ринку. Це обумовлено тим, що вони часто виступають джерелом інформації про ризики й умови страхового договору, що є основною обставиною при ухваленні рішення про його укладення. Так, у Великобританії 70%, а в США більше ніж 80% договорів страхування життя укладається саме через страхових брокерів [3]. У зв'язку з цим актуалізується питання дослідження впливу страхових брокерів на розвиток страхового ринку країн ЄС й окреслення напрямів підвищення ефективності їх функціонування в Україні.

Теоретико-прикладні аспекти брокерської діяльності у страхуванні та перестрахованні досліджували: Н. Ален, О. Залетов, І. Мікеладзе, Д. Расшивалов, О. Тоферн, Н. Яременко та інші. Водночас, вважаємо за доцільне більш детально дослідити інститут брокерів на страховому ринку країн ЄС з метою окреслення напрямів підвищення ефективності їх функціонування в Україні.

Страхове посередництво бере свої витoki ще з кінця XVII ст., при чому найстарішими його формами були саме брокери як професійні учасники страхового ринку, зміст діяльності яких спрямований на представлення інтересів страхувальників і забезпечення їх захисту перед страховиками.

На сьогодні одним з індикаторів оцінки ефективності функціонування страхового ринку є співвідношення кількості страхових компаній і страхових брокерів на ньому. Так, міжнародна практика свідчить про перевищення кількості страхових брокерів над кількістю страхових компаній, а у розвинених європейських країнах дана пропорція становить 23-85 брокерів на одну страхову компанію. Зокрема, у Великобританії на одну страхову компанію припадає 85 брокерів, у Німеччині – 83, Франції – 57, Нідерландах – 27, Італії – 23, тоді як в Україні цей показник становить лише 0,14, що свідчить про вкрай низьку розвиненість інфраструктури вітчизняного страхового ринку і перешкоджає ефективній реалізації євроінтеграційних процесів в країні.

Загалом у світі найбільшим національним страховим ринком серед країн ЄС є страховий ринок Великобританії, який характеризується розвинутою мережею страхових посередників, серед яких переважають брокери, ринкова частка яких в середньому складає 80%. Другий за величиною – національний страховий ринок Франції – характеризується стабільним співвідношенням частки страхових посередників (агентів і брокерів), проте його особливістю є переважання банкострахування. Цікавим є те, що у багатьох європейських країнах страхові агенти та брокери приносять більше 50% всіх страхових премій у страхуванні життя та ризиковому страхуванні. Так, у 2015 р. найбільша частка продажів страхових продуктів через агентів і брокерів спостерігалась у Німеччині, Великобританії, Бельгії та Польщі [2]. Загалом брокерський канал продажу є найважливішим у Австрії, Бельгії, Великобританії, Ірландії, Литві. Хоча слід відмітити, що в 10 з 16 країн частка брокерів у “life” страхуванні є меншою, ніж у “nonlife” страхуванні, тобто брокерство більш задіяне у ризикових видах страхування. Особливе значення цей канал має на страховому ринку Ірландії (де брокери здійснюють 100% посередницьких операцій у страхуванні), Великобританії (91,5%), Бельгії (85,5%) [2].

Внесок сектору страхового посередництва до ВВП країн Європейського Союзу оцінюється на рівні 0,6%, у Великобританії – 1,2%, тоді як в Україні таку оцінку здійснити практично неможливо, оскільки страховий ринок становить близько 1,2% ВВП країни [2].

Варто відмітити, що у різних країнах ЄС простежуються різні правила організації діяльності страхових брокерів. Зокрема, мінімальне державне регулювання страхового посередництва здійснюється у Німеччині, Італії, Іспанії, а страховий ринок Франції підлягає більшій регламентації професійної етики страхових посередників, в той же час як у Великобританії діє складна

система регулювання діяльності страхових посередників.

Резюмуючи зазначене вище, відмітимо, що в Україні прослідковується низький рівень розвитку страхового посередництва, а кількість страхових брокерів не відповідає європейським тенденціям та вимогам світового страхового ринку. У зв'язку з цим існує потреба підвищення страхової культури споживачів страхових послуг, вдосконалення законодавчої бази з метою удосконалення регулювання діяльності страхових посередників і захисту інтересів страхувальників, підвищення професіоналізму страхових брокерів, удосконалення документообігу при оформленні угод за участю прямих страхових посередників тощо.

Література

1. Роль страхових агентів, страхових брокерів в забезпеченні, поліпшенні якості страхових послуг [Електронний ресурс] / Страховий клуб КНЕУ. – Режим доступу: <http://pck.kneu.edu.ua/?p=2252>.

2. The European Federation of Insurance Intermediaries Annual Report 06/2014-06/2015 [Електронний ресурс] / VIPAR. – Режим доступу: <https://www.wko.at/branchen/information-consulting/versicherungsmakler-berater-versicherungsangelegenheiten/VIPAR-annual-report-2014-2015.pdf>.

3. Яременко Н. Еволюція інституту брокерів на світовому ринку страхових послуг / Н. Яременко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 2. – С. 286-291.

Шутова Д. М., студентка

Терещенко Т. Є., к.е.н., доцент

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро

АСИСТАНС ЯК ФОРМА СТРАХОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ НА СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Глибокі політичні та економічні зміни в Україні вимагають розвитку ефективного страхового ринку, який забезпечить надійний страховий захист, зумовлюючи, з одного боку, необхідність розробки якісних конкурентоспроможних страхових продуктів, з іншого – надання відповідного рівня страхових послуг.

Особливу роль у формуванні страхового ринку займають страхові посередники (страхові агенти і страхові брокери, а також інші посередники, які беруть участь в укладанні та виконанні договорів страхування). Безумовно, головним завданням страхових агентів і брокерів є просування страхових продуктів в інтересах клієнта. Але вони, крім цього, відіграють ще й величезну роль як на мікро-, так і макроекономічному рівні, роблячи значний вплив на формування загальної страхової культури суспільства, довіри до інституту